

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 juni 2000

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de reglementering inzake
de gewaarborgde gezinsbijslag, met
betrekking tot het rechtgevend kind
dat het bestaansminimum geniet**

(ingediend door mevrouw Greta D'Hondt)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 juin 2000

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la réglementation relative aux
prestations familiales garanties, en ce qui
concerne l'enfant bénéficiaire auquel est
octroyé le minimum de moyens d'existence**

(déposée par Mme Greta D'Hondt)

SAMENVATTING

Opdat de gewaarborgde gezinsbijslag ten behoeve van een kind wordt toegekend, is vereist dat het kind uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste is van de persoon die deze gezinsbijslag aanvraagt. Aan deze voorwaarde is voldaan als de aanvrager voor meer dan de helft bijdraagt in het onderhoud van het kind. Als het kind echter meerderjarig wordt heeft het, als het zijn werkelijke verblijfplaats heeft in België en geen toereikende bestaansmiddelen heeft, noch in staat is deze te verwerven, recht op het bestaansminimum. De Koning heeft de bevoegdheid gekregen de gevallen te bepalen waarin kinderen die het bestaansminimum genieten, toch in aanmerking komen voor de gewaarborgde gezinsbijslag, maar heeft nog geen gebruik gemaakt ervan. In het kader van de armoedebestrijding stelt de indienster voor dat het bestaansminimum dat de jongere zelf geniet, op algemene wijze geen obstakel vormt voor de toekenning van de gewaarborgde gezinsbijslag.

RÉSUMÉ

Les prestations familiales garanties ne sont accordées en faveur d'un enfant que si celui-ci est exclusivement ou principalement à la charge de la personne qui demande ces prestations. Il est satisfait à cette condition si le demandeur contribue à raison de plus de la moitié à l'entretien de l'enfant. Mais lorsque l'enfant devient majeur, il a droit au minimum de moyens d'existence s'il a sa résidence effective en Belgique et s'il ne dispose pas de moyens de subsistance suffisants, ni n'est en mesure de se les procurer. Le Roi a été habilité à déterminer les cas dans lesquels les enfants qui bénéficient du minimum de moyens d'existence peuvent malgré tout prétendre aux prestations familiales garanties, mais Il n'a pas encore fait usage de cette faculté jusqu'à présent. Dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, l'auteur propose que le minimum de moyens d'existence dont le jeune bénéficie ne constitue pas, d'une manière générale, un obstacle à l'octroi des prestations familiales garanties.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000: Parlementair document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer

QRVA	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	:	Handelingen (Integraal Verslag)
BV	:	Beknopt Verslag
PLEN	:	Plenum
COM	:	Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif

QRVA	:	Questions et Réponses écrites
HA	:	Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA	:	Compte Rendu Analytique
PLEN	:	Séance plénière
COM	:	Réunion de commission

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 1, eerste en tweede lid, van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van de gewaarborgde gezinsbijslag, bepaalt dat gewaarborgde gezinsbijslag toegekend wordt ten behoeve van het kind dat uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste is van een natuurlijke persoon die in België verblijft. Een kind wordt geacht hoofdzakelijk ten laste te zijn van de hierboven vermelde natuurlijke persoon indien deze persoon voor meer dan de helft bijdraagt in het onderhoud van het kind. De natuurlijke persoon wordt, overeenkomstig het derde lid van artikel 1, geacht tot bewijs van het tegendeel deze voorwaarde te vervullen indien uit de inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister of het Rijksregister van de natuurlijke personen blijkt dat het kind deel uitmaakt van zijn gezin.

Op grond van artikel 1, §1, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op het bestaansminimum, heeft iedere Belg die zijn burgerlijke meerderjarigheid heeft bereikt, die zijn werkelijke verblijfplaats in België heeft en die geen toereikende bestaansmiddelen heeft, noch in staat is deze hetzij door eigen inspanningen, hetzij op een andere manier te verwerven, recht op het bestaansminimum.

Nu rijst in de praktijk geregeld de vraag naar de weerslag van het bestaansminimum van het rechtgevend kind op de gewaarborgde gezinsbijslag. Deze gezinsbijslag wordt immers niet toegekend wanneer het meerderjarig, nog studerend kind het bestaansminimum krijgt vermits het betrokken kind, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 20 juli 1971, uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste moet zijn van de persoon die de gewaarborgde gezinsbijslag aanvraagt. De toekenning van het bestaansminimum aan het kind en als gevolg hiervan, het verlies van de gewaarborgde gezinsbijslag leidt immers tot een ernstig inkomensverlies voor het gezin.

Bekommerd om het lot van de zwakste gezinnen in onze samenleving, heeft de vorige regering op 11 februari 1998 de beslissing genomen, daarin gevolgd door de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW) om toch de gewaarborgde gezinsbijslag toe te kennen voor kinderen die zelf het bestaansminimum genieten, mits ze deel uitmaken van het gezin van de aanvrager, waarvan ze beschouwd worden verder ten laste te blijven.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 1er, alinéas 1er et 2, de la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties prévoit que des prestations familiales garanties sont accordées en faveur de l'enfant qui est exclusivement ou principalement à la charge d'une personne physique résidant en Belgique. Un enfant est considéré comme étant principalement à la charge de la personne physique susvisée si cette personne supporte plus de la moitié du coût d'entretien de l'enfant. Conformément à l'alinéa 3 de l'article 1er, la personne physique est, jusqu'à preuve du contraire, présumée remplir cette condition s'il ressort du registre des étrangers, du registre de la population ou du Registre national des personnes physiques que l'enfant fait partie de son ménage.

L'article 1er, §1er, de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence prévoit que tout Belge ayant atteint l'âge de la majorité civile, qui a sa résidence effective en Belgique et ne dispose pas de ressources suffisantes et n'est pas en mesure de se les procurer soit par ses efforts personnels, soit par d'autres moyens, a droit à un minimum de moyens d'existence.

Dans la pratique se pose toutefois régulièrement la question de l'incidence du minimum de moyens d'existence de l'enfant bénéficiaire sur les prestations familiales garanties. Ces prestations familiales ne sont en effet pas accordées lorsque l'enfant majeur poursuivant encore des études bénéficie du minimum de moyens d'existence, étant donné que, conformément à l'article 1er de la loi du 20 juillet 1971, l'enfant doit être exclusivement ou principalement à charge de la personne qui demande les prestations familiales garanties. L'octroi du minimum de moyens d'existence à l'enfant et la perte des prestations familiales garanties qui en résulte entraîne en effet une perte de revenus importante pour le ménage.

Soucieux du sort des ménages les plus défavorisés de notre société, le précédent gouvernement a pris, le 11 février 1998, la décision d'accorder malgré tout les prestations familiales garanties aux enfants qui bénéficient eux-mêmes du minimum de moyens d'existence, à condition qu'ils fassent partie du ménage du demandeur, dont ils sont réputés demeurer à charge.

De beslissing van de toenmalige minister van Sociale Zaken werd echter niet in een wetsebepaling verankerd. Wel werd artikel 25 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen ingevoerd dat artikel 1, derde lid van de wet van 20 juli 1971 als volgt wijzigde:

«De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de gevallen waarin de bedragen die het kind verschuldigd zijn als bestaansminimum, toegekend krachtens de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum, niet in aanmerking mogen genomen worden om dit vermoeden om te keren.» De memorie van toelichting bij voormelde wet¹ geeft over deze bepaling volgende verduidelijking:

«deze bepaling (het oorspronkelijke art. 17) heeft tot doel, in het kader van de strijd tegen de armoede, de aanvrager van gewaarborgde gezinsbijslag de mogelijkheid te geven zijn recht op kinderbijslag in deze regeling te behouden, ten gunste van het kind dat in zijn gezin aanwezig is en dat op het bestaansminimum gerechtigd is in de gevallen bepaald bij in Ministerraad overlegd besluit. Het is de bedoeling om te vermijden dat het aan het kind toegekende bestaansminimum leidt tot een inkomensverlies voor het gezin.».

Artikel 25 is tot op heden niet uitgevoerd. Daarenboven is de beslissing van de toenmalige minister van Sociale Zaken ingetrokken, zodra artikel 25 geconcipeerd werd. Bovendien stellen twee Cassatiearresten² dat het genot van het bestaansminimum niet zonder meer een beletsel kan vormen voor de toekenning van de gewaarborgde gezinsbijslag. Voorliggend wetsvoorstel beoogt een oplossing aan te reiken ter verbetering van het lot van de zwakste gezinnen die met deze situatie geconfronteerd worden.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Art. 2

De voorgestelde bepaling beoogt de algemene toekenning van de gewaarborgde gezinsbijslag voor jongeren die zelf het bestaansminimum genieten. Hierbij wordt een regeling voorzien waarbij het bestaansminimum dat de jongere zelf geniet, op algemene wijze geen obstakel vormt voor de toekenning van de gewaarborgde gezinsbijslag. De voorgestelde wijziging is in volledige overeenstemming met de beslissing van de toenmalige minister van Sociale Zaken om alle jongeren die zelf het bestaansminimum genieten en die deel uitmaken

¹ Gedr. St., Kamer, 1997-98, 25 augustus 1998, nr. 1722/1, 47.)

² Cass., 5 januari 1998, *R.W.*, 1998-99, 1110: Cass., 16 maart 1998, *Arr. Cass.*, 1998-99.

La décision de la ministre des Affaires sociales de l'époque n'a toutefois pas été coulée dans une disposition légale. L'article 25 de la loi du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales a cependant modifié comme suit l'article 1er, alinéa 3, de la loi du 20 juillet 1971 :

« Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les cas dans lesquels les sommes dues à l'enfant à titre de minimum de moyens d'existence accordé en vertu de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence, ne peuvent être prises en compte pour renverser cette présomption. » L'exposé des motifs du projet dont est issue la loi précitée¹ donne le commentaire suivant concernant cette disposition :

« Cette disposition (l'article 17 initial), dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, a pour but de permettre au demandeur de prestations familiales garanties de maintenir, dans les cas fixés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, son droit aux allocations familiales de ce régime, en faveur d'un enfant présent dans son ménage, bénéficiaire du minimex. L'objectif poursuivi est d'empêcher que le bénéfice du minimex octroyé à l'enfant génère une perte de revenus pour le ménage. ».

L'article 25 n'a pas été appliqué à ce jour. En outre, la décision de la ministre des Affaires sociales de l'époque a été retirée dès la conception de cet article. Par ailleurs, deux arrêts de Cassation² prévoient que le bénéfice du minimum de moyens d'existence ne peut empêcher l'octroi des prestations familiales garanties de façon systématique. La présente proposition de loi tend à offrir une solution en vue d'améliorer le sort des familles les plus démunies qui sont confrontées à une telle situation.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

La disposition proposée vise à accorder le droit aux prestations familiales garanties aux jeunes qui bénéficient eux-mêmes du minimum de moyens d'existence. Conformément à cette disposition, l'octroi à un jeune du minimum de moyens d'existence ne privera en général pas ce jeune du droit aux prestations familiales garanties. La modification proposée est parfaitement conforme à la décision prise jadis par la ministre des Affaires sociales, en vertu de laquelle tous les jeunes qui bénéficient eux-mêmes du minimum de moyens

¹ Doc. n°1722/1 1997-1998, p.47, 25 août 1998

² Cass., 5 janvier 1998, *R.W.*, 1998-1999, 1110 :Cass., 16 mars 1998, *Arr. Cass.*, 1998-1999

van het gezin van de aanvrager, als ten laste te beschouwen voor wat betreft de gewaarborgde gezinsbijslag.

Art. 3

De inwerkingtreding wordt retroactief bepaald op 6 februari 1999, dit is de datum van inwerkingtreding van het artikel 25 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen. Voor de periode daarvóór, moet teruggereken worden op de beslissing van de toenmalige minister van Sociale Zaken van 11 februari 1998, zoals verwoord in haar brief van dezelfde datum.

Greta D'HONDT (CVP)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot uitvoering van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van de gewaarborgde gezinsbijslag, opgeheven bij de wet van 25 januari 1999, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 2. De toekenning van het bestaansminimum, bedoeld in de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op het bestaansminimum, aan een kind dat tot het gezin behoort van de in artikel 1, eerste lid van de wet bedoelde natuurlijke persoon, kan het vermoeden dat die persoon dat kind hoofdzakelijk ten laste heeft, niet omkeren.»

Art. 3

Deze wet treedt in werking met ingang van 6 februari 1999.

5 mei 2000

Greta D'HONDT (CVP)

d'existence et qui font partie du ménage du demandeur sont considérés comme étant à charge de celui-ci en ce qui concerne les prestations familiales garanties.

Art. 3

L'entrée en vigueur de la loi proposée est fixée, avec effet rétroactif, au 6 février 1999, c'est-à-dire à la date d'entrée en vigueur de l'article 25 de la loi du 25 janvier 1999 portant des dispositions sociales. Pour la période antérieure à cette date, il convient de se baser sur la décision prise le 11 février 1998 par la ministre des Affaires sociales de l'époque et transcrite dans sa circulaire datée du même jour.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 2 de l'arrêté royal du 25 octobre 1971 portant exécution de la loi du 20 juillet 1971 instituant des prestations familiales garanties, abrogé par la loi du 25 janvier 1999, est rétabli dans la rédaction suivante :

« L'octroi du minimum de moyens d'existence, visé dans la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence, à un enfant qui fait partie du ménage de la personne physique visée à l'article 1er, alinéa 1er, de la loi, ne peut renverser la présomption selon laquelle cet enfant est considéré comme étant principalement à charge de ladite personne. ».

Art. 3

La présente loi produit ses effets le 6 février 1999.

5 mai 2000.